

CASTELLS CATALANS

Nom del castell: Palagret o de Mabarrera
Data de construcció: segle X
Municipi: Celrà
Comarca: Gironès
Altitud: 170 m
Coordenades: N 42,01144 / E 2,89170
Com arribar-hi: Circulant en direcció La Bisbal per l'anomenada carretera de Juià, cal localitzar un punt situat al mateix de Celrà (després del semàfor i es pot girar a la dreta cap el final del poble, hi ha un trencall amb un cartell indicador per anar al castell de Palagret, cap a on ens dirigirem. Ens trobarem circulant per una carretera asfaltada que seguirem fins al mateix final, i que desemboca en una carretera sense asfaltar, trobarem un primer trencall a mà dreta, que obviarem, fins trobar un segon trencall a mà dreta que baixa i pel qual seguirem. El camí travessa la riera, sense dificultats. Després d'un curt recorregut des de l'inici del camí de terra, arribarem al lloc on hi ha les restes del castell, al costat mateix de una torre elèctrica

Fa pocs anys les seves ruïnes restaven emboscades i oblidades dalt d'un turó, damunt la riera i un antic camí d'accés a Girona a través de les Gavarres, en plena vall de Palagret. Després que l'Ajuntament de Celrà, en els primers anys d'aquest segle, l'adquirís de mans particulars hi ha organitzat diverses campanyes d'excavació, les quals han suposat la recuperació gairebé total de les restes arqueològiques. També se l'anomena Mabarrera.

El castell de Palagret o de Mabarrera està enlairat damunt d'un Turó, dominant tota la vall que l'hi dona el primer nom i un antic camí romà que permetia l'accés a Girona des del Baix Empordà. Data dels segles X i XI, tot i que els seus contraforts evidencien afegits d'èpoques posteriors. En el seu origen devia complir funcions de guaita i refugi a un reduït nombre d'homes armats, ta torre i el fossar ho confirmen.

La primera referència que en tenim data de l'any 922, quan Carles el Simple va confirmar i emparar tot allò que el bisbe Hilmerand

PALAGRET



Fotos de Ricard Ballo

d'Elna va atorgar a l'església de Girona a Celrà i Palagret. Després fou el bisbe Guiu que el 940 posseï el paratge de Palagret, si bé no s'indica l'existència d'un castell. És probable que la fortificació es construís quan Al-mansur va arribar a Barcelona el 985, i es manà la construcció de fortificacions als llocs més estratègics.

L'any 1199 el feudatari Ramon de Peratallada el transmeté a Bernat de Sitjar junt amb altres pertinences que tenia en la parròquia de Celrà.

A finals del XIII en morir Saurina de Palagret, el domini passà a ser administrat directament per la pabordia del mes de juny de la catedral. El lloctinent o castlà del Capítol de la catedral al castell de Palagret era, en començar el segle XIV, Ramon Loreta i va reitre homenatge i reconeixement de submissió al clergue Arnau Ponç, procurador de Dalmau de Pontós, canonge encarregat de l'administració de l'esmentada pabordia. L'obligació de residir al castell per part de la família Loreta anava inherent al càrrec, perquè a un seu descendent anomenat Lluç el batlle de sac del castell, Pere Lloberas, li imposà una pena per no residir-hi.

El batlle era el recaptador de les rendes que generaven els béns i drets de la senyoria i solia ser un dels pagesos importants del territori.



Informació extreta del llibre *El castells i els masos de Celrà* de Lluís Camps i Sagué Editat pel Taller d'Història de Celrà i de la web http://www.tallerhistoriacelra.cat/coneixpoble_castellscelra.htm

Jordi Gironès Vilardebò
Març de 2013

Els Lloberas no es despregueren de la batllia fins al 1527 per venda que feren a favor d'Anton Pujol, paraire de llana del mateix Celrà. Trenta anys després Grau Guinart, pagès, comprà els drets de la batllia per 100 lliures. Des d'aleshores i fins al segle XIX els successius hereus de can Guinart d'Orriols o de la Vila desenvoluparen aquesta funció a compte de la Canònica de la seu gironina.

Pel que fa al castell, després d'haver estat utilitzat com a centre administratiu de la senyoria de Palagret, posteriorment es va convertir en casa de pagès o quadres per al bestiar fins que quedà enrunat. El seu abandó ja es devia produir segurament a la segona meitat del segle XV, atenent a les restes de ceràmica trobades en les excavacions del 2002 i 2003.

Fins a finals del segle XVIII formava part del mas Barrera propietat de Pere Guinart de Palagret, per la qual cosa també és conegut com a castell de Mabarrera.

